

ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС

Школа: ОШ „Десанка Максимовић“	
Наставни предмет: Српски језик	
Разред: осми	Наставник: Биљана Кнежевић

Наставна тема:		Наставна јединица:
Земља тврда а небо високо		Синтагме
Тип часа:		Кључне речи:
Утврђивање, обрада		Синтакса, синтагма, врсте (синтагми), служба(синтагми)
Циљеви часа	Образовни (материјално-сознајни)	Ученици ће обновити знање о синтаксичким јединицама, служби речи у реченици, именичкој синтагми, стећи ће знање о придевској, прилошкој и глаголској синтагми; информисаће се о Речнику МС и начину његовог коришћења; схватиће језичке појаве, научиће да практично /на непознатом тексту/ примене знање о синтагми; вршиће анализу и синтезу, савладаће стандарде везане за ову граматичку област на сва три нивоа (СЈ.1.1.5. СЈ.1.1.6. СЈ.1.3.4. СЈ.1.3.6. СЈ.1.3.8. СЈ.2.3.5. СЈ.2.3.6. СЈ.3.3.5.).
	Функционални (развојни)	Ученици ће развијати мисаоне способности, самосталност у раду, вербалне способности интерпретације; вежбаће преобликовање вербалног у шематски приказ, повезиваће раније обрађено градиво са новим у оквиру српског језика, оспособиће се да самостално процењују ниво свог знања; користиће стручну терминологију везану за ову област.

	Васпитни	Ученици ће стицати радне навике и правилан однос према раду; толеранцију и способност рада у групи; самопроцењиваће ниво свог знања, развијати радозналост у односу на нова знања и самосталност у раду; вредноваће функционалност часа као и сопствено учешће и одговорност за исту.
Облици наставног рада		Фронтални, у пару, групни, индивидуални
Наставне методе		Метода разговора, рад на тексту, метода писања, демонстративна
Наставна средства		Наставни листићи, презентација, радови ученика
Наставни објекат		Кабинет за српски језик
Корелација		Градиво српског језика изучавано у претходним разредима
Литература		Граматика српског језика за осми разред, Клет; Радна свеска, Клет; Речник Матице српске; Методички приручник са семинара „Добра припрема за час“, Методика наставе српског језика, Милија Николић; Креативна настава српског језика, Симеон
Иновације		Учење преко мапе ума
Напомене, запажања		

Структура наставног часа

Етапа часа	Облик рада	Метод рада	Трајање
уводни део	Фронтални, у пару	Метод разговора, демонстративна метода	10 минута
главни део часа	групни	Рад на тексту, метода писања	30 минута
завршни део часа	индивидуални	Метод разговора	5 минута

Ток часа

Активности ученика	Активности наставника
Уводни део часа	
<p>Преписују у школској свесци.</p> <p>Одређују реченичне чланове, обнављају стечено знање о реченичним члановима, као и стручну терминологију.</p> <p>Преписују наслов лекције.</p> <p>Ученици дефинишу и објашњавају појам <i>термин</i>.</p> <p>Два ученика узимају задатак и одлазе у посебну клупу на којој се налазе припремљен Речник, папир и фломастери. Самостално раде и спремају се за интерпретацију задатка.</p>	<p>Пише на табли реченицу: <i>Данас ученици имају огледни час из српског језика.</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Подсетимо се реченичних чланова. Који треба прво одредити? (предикат) Зашто? (зато што је носилац предикатске реченице, увлачи остале чланове у реченицу).- Одредимо синтаксичке јединице: који реченични чланови су исказани речју? (субјекат, предикат, прилошка одредба) Који члан је исказан групом речи? (објекат) Како гласи други назив за групу речи? (синтагма)- Који део граматике проучава реченичне чланове? (синтакса) <p>Најављује циљеве часа(обнављање знања о синтагми и учење нових врста синтагми, вежбање примене градива) и исписује наслов лекције на табли:</p> <p style="text-align: center;">Синтагма</p> <p>Показује ученицима припремљене папире са исписаним синтаксичким терминима (предикат, субјекат, објекат, прилошка одредба, помоћни члан, придевски атрибут, падежни атрибут, главна реч).</p> <ul style="list-style-type: none">- На овим папирима се налазе термини које смо користили до сада. Шта су термини? Опишите овај појам својим речима. <p>Одређује два ученика која ће у пару урадити задатак: Пронађите у речнику ову одредницу и урадите задатке који су написани на папиру:</p>

Ученици излазе до катедре, бирају папир и одлазе на једну од понуђених страна.

Ученици узимају одређени папир. Објашњавају зашто су узели баш тај папир.

Задатак 1: Који речник сте користили? Наведите тачну библиографију.

Задатак 2: Препишите одредницу ТЕРМИНИ у целини.

Задатак 3: Спремите се да објасните значење скраћеница и протумачите одредницу.

Црта на поду два круга и исписује речи СИНТАКСА и СИНТАГМА у њима. Или: на табли у различитим угловима исписује ове речи. Тражи добровољце:

- Ко хоће да узме један од ових папира са написаним синтаксичким терминима и одлучи којој страни припада: синтакси или синтагми. Нека стане са стране где мисли да припада.

Уколико је неко стао на погрешну страну, започињемо разговор о томе:

- Да ли се слажете са овим распоредом? Зашто? (очекујем да ученици знају који појмови припадају реченици а који делу реченице - синтагми).

Анализира синтагму *огледни час из српског језика* из почетне реченице: Нуди ученицима папире са исписаним речима: огледни, час, из српског језика.

- Нека свако од вас узме папир са натписом који мисли да му припада. Зашто си узео тај натпис?
- Како се одређује врста синтагме по значењу? (према врсти речи главне речи)
- Одреди ову синтагму по функцији. (објекатска)

Још једном истиче циљ часа: обрада

<p>Ученици који су радили на Речнику реферишу: објашњавају, тумаче.</p>	<p>нових врста синтагми(касније следи провера савладаности и вежбање).</p> <p>Наставник тражи да ученици који су радили на Речнику реферишу, лепи њихов папир на малој табли.</p>
<p>Главни део часа</p>	
<p>Ученици се окупљају у групе.</p> <p>Ученици раде у групама.</p>	<p>Најављује рад у четири групе, одређује вође група и даје им прецизна упутства:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Потребно је да запослите сваког члана групе како бисте брзо и добро урадили задатак. - Методом мапе ума представите градиво о врсти синтагме коју анализирате. - Смеслите једну синтагму у реченици из вашег свакодневног живота и покажите делове синтагме на њој. - Чланове групе бирајте по својој вољи. <p>ГРУПЕ: именичка синтагма, придевска синтагма, прилошка синтагма, глаголска синтагма.</p> <p>Даје заједничко упутство за рад ученицима:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ваш задатак је да у року од 10-15 минута представите теорију везану за врсту синтагме коју сте добили уз помоћ технике мапе ума. Користите ваш уџбеник (граматику). - Смеслите реченицу из свакодневног живота у којој ћете употребити ову врсту синтагме. Покажите њене главне делове. - Договорите се ко ће од вас реферисати о резултатима рада. <p>Обилази групе, помаже, упућује, подсећа их на време.</p>

<p>Представник групе извештава.</p>	<p>Даје упутство за извештавање: Пажљиво слушајте шта ваши другови излажу и наведите у којим елементима се ваша синтагма и претходна разликују а у којим су исте.</p> <p>Лепи радове на пано са ученицима који извештавају један по један.</p>
<p>Завршни део часа</p>	
<p>Записују у свесци шта имају за домаћи задатак или траже у радној свесци одређено вежбање.</p> <p>Решавају вежбања.</p> <p>Ученици излазе до табле и означавају како су се осећали.</p>	<p>Задаје домаћи задатак.</p> <p>Покреће презентацију са вежбањима о синтагми.</p> <p>На малој табли нацрта три емотикона и објасни њихово значење:</p> <p>😊 Пријатно, задовољан сам својим доприносом часу.</p> <p>Збуњено, нисам знао шта се очекује од мене.</p> <p>Лоше, нисам разумео градиво о којем је било речи. Нека свако изађе и звездицом или крстићем означи како се осећао на данашњем часу.</p>

<p>Домаћи задатак</p>	<p>Вежба у радној свесци на стр.24</p>
<p>Прилози уз припрему (шеме, радни листићи)</p>	<p>Радни листови за уводни део часа: папири са исписаним називима: а) предикат, субјекат, објекат, прилошка одредба, помоћни члан, придевски атрибут, падежни атрибут, главна реч б) огледни, час, из, српског језика.</p> <p>Радни лист са задатком за рад у пару: Задатак 1: Који речник сте користили? Наведите тачну библиографију. Задатак 2: Препишите одредницу ТЕРМИН у целини. Задатак 3: Спремите се да објасните значење скраћеница и протумачите одредницу. Да ли је ова одредница једнозначна или вишезначна (полисемична) реч?</p> <p>Радни лист за све четири групе посебно је одштампан.</p>
<p>Напомене, запажања</p>	<p>Ученици су спорије радили у уводном делу часа, нису имали самопоуздања да дају одговоре, делимично и због тога што је требало употребити и логичко закључивање. Нпр. када је требало да се поделе у групу СИНТАГМА и СИНТАКСА само је један ученик одабрао правилно групу синтакса иако су претходно показали да знају теоријски шта подразумева један а шта други термин. Вође група су успеле да запосле већи део групе, с обзиром да је у неким групама било и више од шест чланова (што методика не препоручује, али је градиво захтевало). У раду на часу учествовала је и ученица из 8/1 која се активно укључила у рад група и рад у пару.</p> <p>У завршном делу часа (презентација са вежбањима) ученици су са лакоћом решили задатке са основног нивоа, на средњем делимично, већ код последњег задатка са</p>

	<p>напредног нивоа моја објашњења су била неопходна.</p> <p>На следећем редовном часу, након урађеног домаћег задатка, ученици су тражили додатна објашњења и вежбања управо у овом сегменту (одређивање уже у широј синтагми и анализа саставних делова).</p>
Самоевалуација и корекција	<p>Барометар расположења</p> <p>Од 24 ученика троје је одговорило да није разумело шта се од њих очекује на часу, остали су одговорили да су задовољни часом и својим учешћем у њему.</p>